

INFORMACE PRO ANEC

ZDRAVOTNÍ NEZÁVADNOST D TSKÉ OBUVI

Situace na trhu v ČR ohledně d tské obuvi, ve vztahu k její kvalitě – v etně a zejména zdravotní nezávadnosti - je vážná, na kterou čekají kritická. Podle nedávného signálu je to podobné i v n kterých jiných zemích EU, by z jiných jsou signály, že tento problém nezaznamenávají. Nicméně zjištění ortoped z n kterých zemí dokladují v dostupných studiích na velmi neut řšený zdravotní stav d tí a mládeže, p i emž nevhodná konstrukce obuvi je podstatným aspektem, by ne a p í inou jedinou, týkající se deformace chodidla a jiných podobných onemocnění.

Tématu proto v novaly a v nují pozornost Sdružení českých spotřebitelů (SCS), Kabinet pro standardizaci a na které další partneři. Tyto subjekty vnímají téma zdravotní nezávadnosti d tské obuvi jako prioritu, o které se zavázaly informovat zainteresované strany na různých fórech a platformách s návrhem případných opatření pro další řešení.

Sdružení českých spotřebitelů se tématu v nuje dlouhodobě. Spolupracovalo a spolupracuje s adou zainteresovaných subjektů a orgánů, v etně Úadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, české obuvnické a kožené iné asociace, europoslankyn Dr. Roithové, ANEC a dalšími. V rámci našich iniciativ v ČR se zam ůjeme nap í na podporu dobrovolné certifikace (zna ka Žirafa).

Téma bylo již otev řeno ve výboru pro GPSD p í Evropské komisi, ale pon kud „vyšším lo“. P í dotazníkové akci v tomto výboru p ed cca 2 roky zám r prosadit evropskou normu nezískal jasnou podporu, ale ani nebyl odmítnut. Zám r ovšem nebyl transparentn ě p edstaven českými zástupci ve výboru.

V návaznosti na zmín nou spolupráci a zkušenosti a v rámci projektu na podporu zapojení spotřebitelů do standardizace (EEA/Norway Grants) SCS aktualizovalo situa ní analýzu k tématu zdravotní d tské obuvi. Její záv řy p íkládáme (1). Vyjímáme z nich dle našeho názoru podstatný záv ř, že **legislativa o obecné bezpečnosti výrobků není dosud pln a dostate n využita pro skute n ů inné zajištění uvád ní bezpečných výrobků - d tské obuvi na trh. Zejména postrádáme existenci komplexní evropské technické normy**, která by formulovala jednotné základní požadavky na konstrukci obuvi společ n ě pro Evropu. Taková norma by výrazn ě usnadnila aplikaci obecné bezpečnosti a funkci dozoru nad them.

¹ Název „bezpečnost“ používáme v souladu s GPSD; p ídavně jméno „zdravotní“ používáme zde s ohledem na d tskou obuv, abychom zd raznili rovn ě další aspekty týkající se zdraví uživatel ě než práv tradi ní (malé sou ásti, š řy chemické požadavky,...) Zejména máme na mysli aspekty týkající se „konstrukce/návrhu“ obuvi, která má d ležitý ůinek týkající se takových onemocnění jako deformace chodidla atd. Podívejte se, prosím, na následující citace:

Preambule GPSD láněk 4 íká: „Pro zajištění vysoké úrovn ě ochrany spotřebitele musí Spole enství p íspívat k ochran ě zdraví a bezpečnosti spotřebitel ě. Tento aspekt je pak zd razn ěn v celém textu.

- láněk 2, písmeno b) definuje bezpečný výrobek: „(b)“bezpečný výrobek“ znamená jakýkoliv výrobek, který za normálních nebo rozumn ě p edvídatelných podmínek použití v etně trvání a tam, kde to lze použít, požadavky na uvedení do provozu, instalaci a údržbu neznamenají jakékoliv riziko nebo minimální rizika slu itelná s použitím výrobku, která jsou považována za p íjatelná a konzistentní s vysokou úrovní ochrany bezpečnosti a zdraví osob, berouc do ůvahy následující body, zejména:

- (i) charakteristiky výrobku, v etně jeho složení, balení, instrukcí pro montáž a tam, kde je to na míst ě, instrukcí pro instalaci a údržbu;
- (ii) ůinek na ostatní výrobky, kde lze rozumn ě p edpokládat, že bude používán s ostatními výrobky;
- (iii) prezentace výrobku, ozna ění štítkem, jakékoliv upozorn ění a instrukce pro jeho použití a likvidaci a jakékoliv jiné indikace nebo informace týkající se výrobku;
- (iv) kategorie ohrožených spotřebitelů, když používají výrobek, zejména d tí a starší osoby.

Snadnost získání vyšších úrovní bezpečnosti nebo dostupnost jiných výrobků znamenajících nižší riziko nesmí p edstavovat podklad pro považování výrobku za „nebezpečný“.

Tyto záv řy chceme v blízké budoucnosti op ít a intenzivn ě ji p edstavovat. V sou asnosti hledáme znova intenzivn ější podporu na národní úrovni.. Zárove ě ho prezentujeme v ANEC, nebo máme zato, že ANEC by mohl a m ěl ve výboru pro GPSD tvorbu EN pro zdravotní nezávadnou d tskou obuv iniciovat.

Na základ zkušeností získaných z realizace výše uvedených výstup předkládáme tuto informaci ANEC WG Child Products a navrhuje řešení i podporu následující iniciativy:

1. ANEC podporuje záměr zavést komplexní normativní dokument ve formě evropské technické normy, který by pokrýval v kové kategorie do 15 let věku dítěte; doporukuje rovněž, aby taková norma byla přijímána jako mandátová evropská norma na základě směrnice o obecné bezpečnosti výrobků.
2. ANEC je připraven takovou iniciativu ve výboru pro obecnou bezpečnost výrobků předložit EK přednět a řešení formou zavedení komplexního normativního dokumentu ve formě evropské technické normy, navrhnout.
3. ANEC bere před tím v potaz, že je to společný zájem evropských výrobců i spotřebitelů, ježto cílem je regulovat dovoz nekvalitní, zdravotně závadné obuvi ze třetích zemí. Přijaté opatření nemá vytvářet a nevytváří technické překážky obchodu pro uvádění na trh kvalitní, zdravotně nezávadné detské obuvi.
4. ANEC vyzve své členy, a jejich prostřednictvím národní zástupce ve výboru pro obecnou bezpečnost výrobků předložit EK, k přijetí takových opatření, aby podporou iniciativy v příslušných orgánech EU iniciativy a podporu uvedeného řešení.

Libor Dupal, člen ANEC GA a ANEC SC, leden 2011

Příloha 1 k informaci

Závěry ze situacionální analýzy – zdravotní nezávadnost detské obuvi

1. V Evropské unii a tedy i v ČR je vytvořen odpovídající právní rámec pro uvádění detské obuvi na trh směrnicí, resp. zákonem o obecné bezpečnosti výrobků. Nejedná se ovšem o zavedení konkrétních technických specifikací pro bezpečnost (detské) obuvi. Pro takové specifikace je ponechán prostor pro technické normy nebo i pro jiné nástroje.
2. Podle názoru podloženého závěry této situacionální analýzy existující právní rámec týkající se obecné bezpečnosti výrobků (GPSD) – není dosud plně využit pro skutečně účinné zajištění uvádění bezpečných výrobků (detské obuvi) na trh.
3. Existují možnosti, jak existující nástroje v rámci obecné bezpečnosti posílit. Upřednostňuje se zavedení technické normy na úrovni EU, a to pokud možno jako „mandátové“ EN s odkazem v Úředním věstníku EU v návaznosti na směrnici o obecné bezpečnosti výrobků (GPSD).
4. V ČR existují specifické, právem zavedené požadavky na uvádění na trh detské obuvi do 3 let věku. Jedná se o hygienické požadavky na takovou obuv. Existují (v zásadě) dvě české technické normy přímo se vztahující k bezpečnostním parametrům pro obuv jako finální výrobek. Některé požadavky v nich stanovené lze využít pro aplikaci zákona o obecné bezpečnosti výrobků, v tšinou se však vztahují k jakostním ukazatelům.
5. Situace v regulaci a přístupu k tomuto specifickému sektoru je v různých zemích EU různá a nejednotná. Je to dáno například různým potenciálem domácí výroby a dovozu, tradicemi aj. Na příklad v Polsku byla vytvořena komplexní norma pro detskou obuv a ta je široce používána.
6. V případě tvorby normy na detskou obuv na evropské úrovni existují požadavky v nich kterých národních normách, které lze považovat jako základ pro evropskou normu. Pro tvorbu případně evropské normy by bylo možno využít více zdrojů, například český a slovenský právní předpis (hygienické aspekty), německý systém WMS a technické normy Polska, Slovenska a Španělska. Některé další zdroje by mohl být ještě doplněny a ověřeny.
7. To by vedlo k harmonizaci technických požadavků na evropské úrovni. Existence komplexní evropské normy by uduklou situaci transparentnější a různé postupy by byly sjednoceny bez omezení ostatních přístupů posuzování shody s požadavky obecné bezpečnosti.
8. Během roku 2010 jsme indikovali v systému RAPEX 19 případů notifikací týkajících se obuvi. V tšinou se jednalo o riziko spolknutí některých částí bot (riziko udušení), chemické riziko, ale i další rizika. Konstrukce obuvi není obvykle jako rizikový faktor identifikována, nebo dozorové orgány nemají pro evropskou normu, která by takové požadavky specifikovala.
9. V některých zemích v rámci EU existují systémy, dobrovolně aplikovatelné, které spotřebiteli umožní výběr bezpečného výrobku. Existují systémy německý, polský a samozřejmě česká „Žirafa“.
10. Česká obuvnická a kožedělná asociace provedla v roce 2000 analýzu předpisů založenou na dotazníku rozeslaném do ostatních zemí, kterého se účastnily národní obuvnické asociace. Výsledek této analýzy byl aktualizován 2006-06-30. Komplexnější odpovědi byly obdrženy z institucí těchto zemí: Belgie, české republiky, Dánsko, Francie, Maarska, Německo, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Španělsko, Slovensko, Španělsko, Švýcarsko a Velká Británie.: Některé země nepovažují problém prodeje bezpečné zdravotní obuvi za vážný, což nám že být způsobeno vysokým podílem domácí produkce, které obvykle splňuje přísné podmínky. Avšak je zapotřebí pokračovat s potěbou hlubšího sjednocení požadavků a kritérií pro zdravotní nezávadnou detskou obuv.

11. Ze situa ní studie vyvozujeme záv r, že je vhodné **zavést komplexn jší evropskou normu, která by formulovala sjednocené požadavky na d tskou obuv v Evrop která by pokrývala všechny v kové kategorie do 15 let v ku dít te. Doporu uje se rovn ž, aby taková norma byla p íjímána jako mandátová evropská norma na základ sm rnice o obecné bezpe nosti výrobk .**
12. Podobná iniciativa byla již ve výboru pro obecnou bezpe nost p í EK p ed cca 3 roky otev ena, ale bez pot ebné osv ty len a prosazování podpory. V konzultacích reagovalo cca 50% len se zhruba 50% podporou zám ru. Je tedy pravd podobné, že p í cílen vedených jednáních by mohla být získána podpora len výboru pro nazna ené ešení.

***